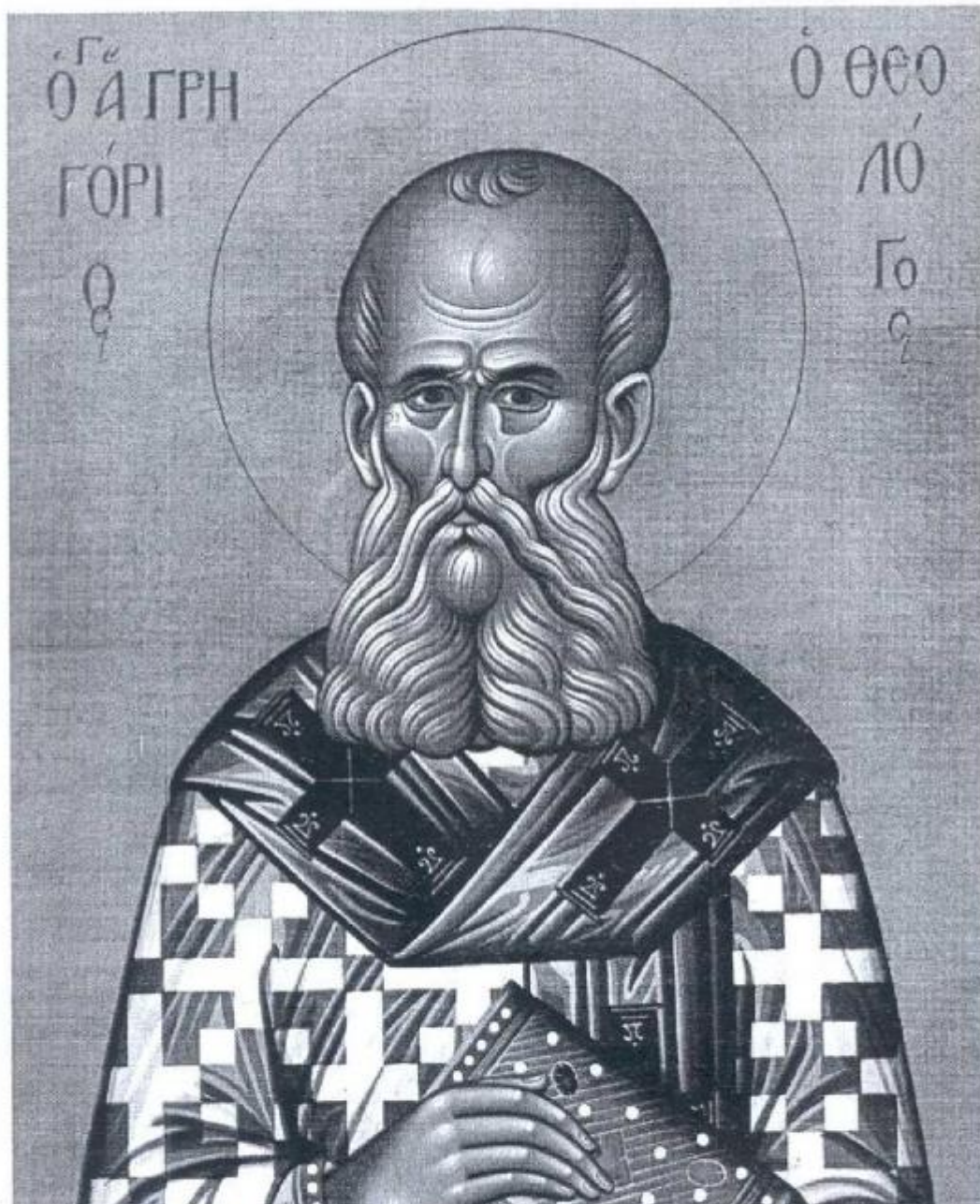

16 Φεβρουαρίου 2016

Η Θεία Λειτουργία του Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου

[/ Αρχεία PDF](#)

ἹΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ἡ
ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

τῆ ἐν ἁγίοις πατρός ἡμῶν Γρηγορίου
τῆ ὁσολόγου

Η
ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ
ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΕΥΧΗ ΙΚΕΤΗΡΙΟΣ, ἣν ἀναγιγνώσκει ὁ Ἱερεὺς:

Ὁ ἐπισκεψάμενος ἡμᾶς ἐν ἔλλει καὶ οἰκτιρμοῖς, Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, καὶ χαρισάμενος ἡμῖν παρρησίαν τοῖς ταπεινοῖς καὶ ἁμαρτωλοῖς καὶ ἀναξίοις δούλοις σου, παραστῆναι τῷ ἁγίῳ σου θυσιαστηρίῳ, καὶ προσφέρειν σοι τὴν φοβερὰν ταύτην καὶ ἀναίμακτον θυσίαν, ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων καὶ τῶν τοῦ λαοῦ σου ἀγνοημάτων, εἰς ἄνεσιν καὶ ἀνάπαυσιν τῶν προκοιμηθέντων πατέρων ἡμῶν καὶ ἀδελφῶν, καὶ στηριγμὸν παντός τοῦ λαοῦ σου, ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον σου, καὶ ἐξάλειψόν μου τὰ παραπτώματα διὰ τὴν σὴν εὐσπλαγχνίαν· καὶ καθάρισόν μου τὰ χεῖλη καὶ τὴν καρδίαν ἀπὸ παντός μολυσμοῦ σαρκός τε καὶ πνεύματος· καὶ ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ πάντα λογισμὸν αἰσχρόν τε καὶ ἀσύνητον· καὶ ἰκάνωσόν με, τῇ δυνάμει τοῦ Παναγίου σου Πνεύματος, εἰς τὴν λειτουργίαν ταύτην· καὶ πρόσδεξαι με διὰ τὴν σὴν ἀγαθότητα, προσεγγίζοντα τῷ ἁγίῳ σου θυσιαστηρίῳ· καὶ εὐδόκησον Κύριε,

5

δεκτὰ γενέσθαι τὰ προσαγόμενά σοι δῶρα ταῦτα, διὰ τῶν ἡμετέρων χειρῶν, συγκαταβαίνων ταῖς ἡμῶν ἀσθενείαις· καὶ μὴ ἀπορρίψης με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου μηδὲ βδελύξῃ τὴν ἐμὴν ἀναξιοσύνην, ἀλλ' ἐλέησόν με ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου παρένεγκε τὰ ἀνομήματά μου, ἵνα ἀκατακρίτως προσελθὼν κατενώπιον τῆς δόξης σου, καταξιώθῃ τῆς σκέπης σου, καὶ τῆς ἐλλάμψεως τοῦ παναγίου σου Πνεύματος· καὶ μὴ ὡς δοῦλος ἁμαρτίας, ἀποδόκιμος γένωμαι, ἀλλ' ὡς δοῦλος σός εὕρω χάριν καὶ ἔλεος καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, ἐν τῷ νῦν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι. Ναί, Δέσποτα παντοκράτορ, παντοδύναμε Κύριε, εἰσάκουσον τῆς δεήσεώς μου· Σύ γάρ εἰ ὁ τὰ πάντα ἐνεργῶν ἐν πᾶσι· καὶ τὴν παρά σοῦ πάντες ἐπιζητοῦμεν ἐπὶ πᾶσι βοήθειάν τε καὶ ἀντίληψιν.

Ὅτι φιλόνητος εἶ, καὶ δεδοξασμένος ὑπάρχεις, Ἰησοῦ

τιμήν καί προσκύνησιν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ζωαρχικῷ καὶ ὁμοουσίῳ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἄμην.

Μετὰ τὴν Εὐχὴν, ὁ Ἀναγνώστης ἀναγιγνώσκει τὸ ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἀνάγνωσμα καὶ εἶτα τὸν Ἀπόστολον. Ὁ δὲ Διάκονος τὸ Εὐαγγέλιον. Μετὰ τὰ ἀναγνώσματα λαμβάνει χώραν τὸ θεῖον Κήρυγμα.

Ἀκολουθῶς ὁ Λαὸς ψάλλει τὸν Χερουβικὸν ὕμνον:

Σιγησάτω πᾶσα σὰρξ βροτεία, καὶ στήτω μετὰ φόβου καὶ τρόμου, καὶ μηδὲν γήϊνον ἐν ἑαυτῇ λογιζέσθω· ὁ γὰρ Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων, Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν προσέρχεται σφαγιασθῆναι καὶ δοθῆναι εἰς βρῶσιν τοῖς πιστοῖς. Προηγούνται δὲ τούτου οἱ χοροὶ τῶν ἀγγέλων μετὰ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας.

Τὰ πολυόμματα Χερουβὶμ καὶ τὰ ἑξαπτέρυγα Σεραφίμ, τὰς ὄψεις καλύπτοντα καὶ βοῶντα τὸν ὕμνον· Ἀλληλούϊα· ἀλληλούϊα· ἀλληλούϊα.

Καθ' ὃν χρόνον ψάλλεται ὁ Χερουβικὸς ὕμνος, ὁ Ἱερεὺς ἀναγιγνώσκει τὴν ΕΥΧΗΝ ΤΟΥ ΚΑΤΑΠΕΤΑΣΜΑΤΟΣ:

Οὐδεὶς ἄξιος τῶν συνδεδεμένων ταῖς σαρκικαῖς ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς προσέρχεσθαι ἢ προσεγγίζειν ἢ λειτουργεῖν σοι Βασιλεῦ τῆς δόξης· τὸ γὰρ διακονεῖν σοι μέγα καὶ φοβερόν καὶ αὐταῖς ταῖς ἐπουρανίαις Δυνάμεσιν. Ἄλλ' ὅμως διὰ τὴν ἄφατον καὶ ἀμέτρητόν σου φιλανθρωπίαν ἀτρέπτως καὶ ἀναλλοιώτως γέγονας ἄνθρωπος, καὶ Ἀρχιερεὺς ἡμῶν ἐχρημάτισας, καὶ τῆς λειτουργικῆς ταύτης καὶ ἀναιμάκτου θυσίας τὴν ἱερουργίαν παρέδωκας ἡμῖν, ὡς Δεσπότης τῶν ἀπάντων. Σὺ γὰρ ὁ μόνος, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν,

δεσπόζεις τῶν ἐπουρανίων καὶ τῶν ἐπιγείων, ὁ ἐπὶ θρόνου Χερουβικοῦ ἐποχούμενος, ὁ τῶν Σεραφίμ Κύριος, καὶ Βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, ὁ μόνος Ἅγιος καὶ ἐν Ἁγίοις ἀναπαυόμενος. Σέ τοίνυν δυσωπῶ τὸν μόνον ἀγαθόν καὶ εὐήκοον· Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ τὸν ἁμαρτωλόν καὶ ἀχρεῖον δοῦλόν σου, καὶ καθάρισόν μου τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς· καὶ ἰκάνωσόν με, τῇ δυνάμει τοῦ Ἁγίου σου Πνεύματος, ἐνδεδυμένον τὴν τῆς ἱερατείας χάριν, παραστῆναι τῇ ἀγία σου ταύτῃ Τραπέζῃ, καὶ ἱεουργῆσαι τὸ ἅγιον καὶ ἄχραντόν σου Σῶμα καὶ τὸ τίμιον Αἷμα. Σοὶ γὰρ προσέρχομαι κλίνας τὸν ἑμαυτοῦ αὐχένα καὶ δέομαί σου. Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, μηδὲ ἀποδοκιμάσῃς με ἐκ παιδῶν σου· ἀλλ' ἀξίωσον προσενεχθῆναι σοὶ ὑπ' ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ ἀναξίου δούλου σου τὰ Δῶρα ταῦτα.

αὐτὸ εἶναι παραγαγὼν τὸν ἀνορθωτὸν, καὶ θεμελιὸς αὐτὸν ἐν παραδείσῳ τρυφῆς. Ἐπάτη δὲ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ παρακοῆ τῆς σῆς ἐντολῆς παραπεσόντα, ἀνακαινίσαι βουλόμενος, καὶ πρὸς τὸ ἀρχαῖον ἀναγαγεῖν ἀξίωμα, οὐκ ἀγγέλοις, οὐκ ἀρχαγγέλοις, οὐ πατριάρχαις, οὐ προφήταις, τὴν ἡμῶν ἐνεχείρησας σωτηρίαν· ἀλλ' αὐτὸς ἀτρέπτως σὰρξ γενόμενος, καὶ ἐνανθρωπήσας, κατὰ πάντα ὁμοιώθης ἡμῖν, ἐκτός μόνῃς τῆς ἁμαρτίας· μεσίτης ἡμῶν γενόμενος καὶ τοῦ Πατρὸς, καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ, καὶ τὴν χρονίαν ἔχθραν καθελὼν, τὰ ἐπίγεια τοῖς ἐπουρανίοις συνῆψας καὶ ἀμφοτέρα εἰς ἓν συνήγαγες καὶ τὴν ἔνσαρκον ἐπλήρωσας οἰκονομίαν. Καὶ μέλλων σωματικῶς ἐλαύνειν εἰς τοὺς οὐρανοὺς, θεϊκῶς τὰ πάντα πληρῶν, τοῖς ἀγίοις σου μαθηταῖς, καὶ ἀποστόλοις σου ἔλεγες· Εἰρήνην ἀφήμι ὑμῖν· εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν. Ταύτην καὶ νῦν τὴν εἰρήνην ἡμῖν δώρησαι, Δέσποτα, παντός ἀποκάθαρον μολύσματος, παντός δόλου καὶ πάσης κακίας, καὶ πανουργίας, καὶ τῆς θανατηφόρου μνησικακίας, καὶ καταξίωσον ἡμᾶς ἀσπάσασθαι ἐν φιλήματι ἀγίῳ, εἰς τὸ μετασχεῖν ἀκατακρίτως τῆς ἀθανάτου καὶ ἐπουρανοῦ σου δωρεᾶς· χάριτι τῆς εὐδοκίας τοῦ Πατρὸς, καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ ἀγίου Πνεύματος.

Σὺ γάρ εἰ ὁ χορηγὸς καὶ δοτὴρ πάντων τῶν ἀγαθῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν, τὴν αἰδίων δοξολογίαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρί, καὶ τῷ ἀγίῳ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Οἱ συλλειτουργοὶ ἀνταλλάσσουσι τὸν ἀσπασμὸν τῆς εἰρήνης καὶ ἀκολουθῶν δύο ἐξ αὐτῶν προσφέρουσι πρὸς ἀσπασμὸν τοῖς πιστοῖς τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον προηγουμένως ἀσπάζεται ὁ πρῶτος τῇ τάξει τῶν συλλειτουργῶν.

Ὁ Διάκονος:

Αγαπήσωμεν ἀλλήλους.

Ὁ Λαός:

Αγαπήσω σε, Κύριε, ἡ ἰσχὺς μου, Κύριος στερέωμά μου, καὶ καταφυγή μου καὶ ρύστης μου.

Ὁ Διάκονος:

Τὰς θύρας· τὰς θύρας. Ἐν σοφίᾳ πρόσχωμεν.

Ὁ Ἀναγνώστης: ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Ὁ Διάκονος:

Ὁ Ἱερεὺς:

Οὦν Θεέ, Κύριε ἀληθινέ, ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ· ὁ τοῦ Πατρὸς ἡμῖν ὑποδείξας τό φέγγος· ὁ τοῦ ἀγίου Πνεύματος τὴν ἀληθῆ γνῶσιν ἡμῖν χαρισάμενος· ὁ τό μέγα τοῦτο τῆς ζωῆς ἀναδείξας μυστήριον· ὁ τὴν τῶν ἀσωμάτων τοῖς ἀνθρώποις χοροστασίαν πηξάμενος· ὁ τὴν τῶν Σεραφίμ τοῖς ἐπὶ γῆς παραδούς ὑμνωδίαν, δέξαι μετὰ τῶν ἀοράτων καὶ τὴν ἡμετέραν φωνήν. Σύναψον ἡμᾶς ταῖς ἐπουρανίαις δυνάμεσι· εἶπωμεν καὶ ἡμεῖς μετ' αὐτῶν, πᾶσαν ἄτοπον ἔννοιαν περιστείλαντες, βοήσωμεν ὡσπερ ἐκείναι, ταῖς ἀσιγήτοις ἀνακράζοντες φωναῖς, ἀκαταπαύστοις στόμασι τό σὸν μεγαλεῖον ὑμνήσωμεν.

Ὁ Διάκονος:

Εἰς ἀνατολὰς βλέπετε.

Ὁ Ἱερεὺς:

Σοὶ γάρ παρειστήκει κύκλω τά Σεραφίμ, ἕξ πτέρυγες τῷ ἐνί· καὶ ἕξ πτέρυγες τῷ ἐνί· καὶ ταῖς μὲν δυσὶ πτέρυξι κατακαλύπτουσι τά πρόσωπα ἑαυτῶν· ταῖς δέ δυσὶ τοὺς πόδας ἑαυτῶν· καὶ ταῖς μὲν δυσὶ πετόμενα, καὶ ἐκέκραγεν ἕτερον πρὸς ἕτερον.

Τὸν ἐπινίκιον ὕμνον τῶν σωτηριῶν ἡμῶν, μετὰ φωνῆς ἐνδόξου, λαμπρᾶ τῇ φωνῇ ὑμνολογοῦντα, ᾄδοντα, βοῶντα, δοξολογοῦντα, κεκραγότα, καὶ λέγοντα.

Ὁ Διάκονος:

Πρόσχωμεν.

Ὁ Λαός:

Αγιος, Ἅγιος, Ἅγιος Κύριος Σαβαώθ, πλήρης ὁ οὐρανός καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης σου. Ὡσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις. Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὡσαννά ὁ ἐν τοῖς ὑψίστοις.

Ὁ Ἱερεὺς:

Αγιος, ἅγιος, ἅγιος εἰ, Κύριε, καὶ πανάγιος. Ἐξαίρετόν σου τῆς οὐσίας τό φέγγος· ἄφραστός σου τῆς σοφίας ἡ δύναμις. Οὐδεὶς λόγος ἐκμετρήσει τῆς σῆς Φιλανθρωπίας τό πέλαγος. Ἐποίησάς με ἄνθρωπον ὡς φιλόανθρωπος, οὐκ αὐτός τῆς ἐμῆς ἐπιδεῆς δουλείας, ἐγὼ δέ μᾶλλον τῆς σῆς χρῆζων δεσποτείας, οὐκ ὄντα με, δι' εὐσπλαχνίαν παρήγαγες· οὐρανὸν μοι πρὸς ὄροφον ἔστησας· γῆν μοι πρὸς

ὄψονται ἄρτους ζαντας καὶ γαρούς, καὶ ἀποδοῦναι ἑκάστῳ
κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Ὁ Λαός:

Κατὰ τὸ ἔλεός σου Κύριε.

Ὁ Ἱερεὺς:

Ταύτης μου τῆς ἐλευθερίας προσφέρω σοι τὰ σύμβολα,
τοῖς ῥήμασί σου ἐπιγράψω τὰ πράγματα. Σὺ μοι τὴν
μυστικὴν ταύτην παρέδωκας τῆς σῆς σαρκός, ἐν ἄρτῳ καὶ
οἴνῳ, τὴν μέθεξιν.

Ὁ Λαός:

Πιστεύομεν.

Ὁ Ἱερεὺς:

Τῇ νυκτί ἧ παρεδίδου αὐτός σεαυτόν, τῇ σεαυτοῦ ἐ-
ξουσία.

Ὁ Λαός:

Πιστεύομεν.

Ὁ Ἱερεὺς:

Λαβὼν ἄρτον ἐν ταῖς ἀγίαις καὶ ἀχράντοις καὶ ἀμωμή-
τοις σου χερσίν, ἐνευσας ἄνω πρὸς ἰδιὸν σου Πατέρα
Θεὸν ἡμῶν καὶ Θεὸν τῶν ὄλων· ἡ ὑ χ α ρ ῖ σ τ η σ α ς, ἡ ὑ-
λ ὄ γ η σ α ς, ἡ γ ῖ α σ α ς, ἐκλασας, μετέδωκας τοῖς ἀγίοις
σου μαθηταῖς, καὶ ἀποστόλοις σου, εἶπας:

Λάβετε, φάγετε· τοῦτό μου ἐστὶ τὸ Σῶμα,
καὶ διαδιδόμενον εἰς ἄφεςιν ἁμαρτιῶν·
τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.

Ἀμήν.

Ωσαύτως μετὰ τὸ δειπνήσαι, λαβὼν ποτήριον, καὶ ἐκέ-
ρασας αὐτὸ ἐκ γεννήματος ἀμπέλου καὶ ἐξ ὕδατος, ἡ ὑ-
χ α ρ ῖ σ τ η σ α ς, ἡ ὑ λ ὄ γ η σ α ς, ἡ γ ῖ α σ α ς, μετέ-
δωκας τοῖς ἀγίοις σου μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις σου, εἶπας:

Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες τοῦτό μου ἐστὶ
τὸ Αἷμα, τὸ τῆς καινῆς Διαθήκης, τὸ
ὑπὲρ ὑμῶν καὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς
ἄφεςιν ἁμαρτιῶν· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν

Κγένηται εἰς ἅγιον Σῶμά σου, τοῦ Κυρίου δέ καί Θεοῦ καί Σωτῆρος, καί παμβασιλέως ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καί εἰς ζωὴν τὴν αἰώνιον τοῖς ἐξ αὐτοῦ μεταλαμβάνουσιν.

Ὁ Λαός:

Αμήν.

Ὁ Ἱερεύς:

Τό δέ ποτήριον τοῦτο, τό τίμιόν σου Αἷμα τό τῆς καινῆς Διαθήκης σου τοῦ Κυρίου δέ καί Θεοῦ καί Σωτῆρος, καί παμβασιλέως ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καί εἰς ζωὴν τὴν αἰώνιον, τοῖς ἐξ αὐτοῦ μεταλαμβάνουσιν.

Ὁ Λαός:

Αμήν.

Ὁ Διάκονος: Τάς δεήσεις.

Σέ δυσωποῦμεν, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν.

Τῆς Ἐκκλησίας σου, Κύριε, τὴν κρηπίδα κατάπηξον.

Τῆς ἀγάπης ἡμῖν τὴν ὁμόνοιαν ρίζωσον.

Τῆς πίστεως τὴν ἀλήθειαν αὔξησον.

Τῆς σῆς εὐσεβείας ἡμῖν τὴν ὁδὸν εὐθυτόμησον.

Τοὺς ποιμένας ὀχύρωσον.

Τοὺς ποιμενομένους ἀσφάλισαι.

Δός τῷ κλήρῳ τὴν εὐκοσμίαν.

Τοῖς μοναχοῖς τὴν ἐγκράτειαν.

Τοῖς ἐν παρθενίᾳ τό σωφρονεῖν.

Τοῖς ἐν σεμνῷ γάμῳ τὴν εὐζωΐαν.

Τοῖς ἐν μετανοίᾳ τό ἔλεος.

Τοῖς πλουτοῦσι τὴν ἀγαθότητα.

Τότε κλίνει ὁ τελετουργός τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν λέγων
καθ' ἑαυτὸν ἐν ἑαυτῷ.

Ὁ Ἱερεύς:

Μνήσθητι, Κύριε, καὶ τῆς ἐμῆς ἀθλίας καὶ τλαιπώρου
ψυχῆς, ταπεινώσεώς μου, καὶ συγχώρησόν μοι πάντα
τὰ ἐμὰ πλημμελήματα, καὶ ὅπου ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία,
περίσσευσόν σου τὴν χάριν.

Υψώσει τὴν κεφαλὴν καὶ ἐκφωνήσει.

Ο γάρ λαός σου, καὶ ἡ Ἐκκλησία σου ἰκετεύει σε, καὶ διὰ
σοῦ καὶ σὺν σοὶ τὸν Πατέρα λέγουσα:

Ὁ Λαός:

Ελέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν.
(Τρίς)

Ὁ Ἱερεύς:

Ελέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν.
(Τρίς)

Ὁ Λαός:

Κύριε ἐλέησον.
(Τρίς)

Ὁ Ἱερεύς:

Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ ἀέρος καὶ τῶν καρπῶν τῆς γῆς.
Μνήσθητι, Κύριε, τῆς συμμέτρου ἀναβάσεως τῶν πο-
ταμίων ὑδάτων.

Μνήσθητι, Κύριε, τῶν ὑετῶν καὶ τῶν σπορίμων τῆς
γῆς.

Εὐφρανὸν πάλιν καὶ ἀνακαινίσσον τὸ πρόσωπον τῆς
γῆς.

Τοὺς αὐλακας αὐτῆς μέθυσσον, πλήθυνον τὰ γεννήματα
αὐτῆς, παράστησον ἡμῖν αὐτὰ εἰς σπέρμα καὶ εἰς θερισμόν,
καὶ νῦν εὐλογῶν εὐλόγησον τὴν ζωὴν ἡμῶν οἰκονόμησον.

Εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστό-
τητός σου, διὰ τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ σου, διὰ τὴν χήραν,
καὶ τὸν ὀρφανόν, διὰ τὸν ξένον καὶ τὸν προσήλυτον, καὶ δι'
ἡμᾶς πάντας τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ, καὶ ἐπικαλουμένους
τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον. Οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σέ
ἐλπίζουσι, καὶ σὺ δίδως τὴν τροφήν αὐτῶν ἐν εὐκαιρίᾳ.
Ποίησον μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν ἀγαθότητά σου, ὁ δίδούς
τροφὴν πᾶσι σαρκί. Πλήρωσον χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης τὰς
καρδίας ἡμῶν, ἵνα ἐν πᾶσι, πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔ-

Ὁ Λαός:

Κύριε ἐλέησον.

Ὁ Ἱερεὺς:

Μνήσθητι, Κύριε, τῶν προλαβόντων ὀσίων Πατέρων ἡμῶν ὀρθοδόξων Ἐπισκόπων, καί πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων ἁγίων Πατέρων, Πατριαρχῶν, Ἀποστόλων, Προφητῶν, Κηρύκων, Εὐαγγελιστῶν, Μαρτύρων, Ὁμολογητῶν καί παντός πνεύματος δικαίου, ἐν πίστει Χριστοῦ τετελειωμένου.

Ὁ Ἱερεὺς:

Εξαιρέτως τῆς Παναγίας, ὑπερενδόξου ἀχράντου, ὑπερ-ευλογημένης, Δεσποίνης ἡμῶν, Θεοτόκου καί ἀειπαρθένου Μαρίας.

Ὁ Λαός:

Θεοτόκε παρθένε, χαίρε κεχαριτωμένη Μαρία, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σύ ἐν γυναιξί, καί εὐλογημένος ὁ καρπός τῆς κοιλίας σου· ὅτι Σωτῆρα ἔτεκες τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ὁ Ἱερεὺς:

Τοῦ ἁγίου, ἐνδόξου προφήτου, προδρόμου, Βαπτιστοῦ καί μάρτυρος Ἰωάννου (τοῦ ἁγίου Στεφάνου τοῦ πρωτοδιακόνου καί πρωτομάρτυρος· τοῦ ἁγίου καί μακαρίου Πατρός ἡμῶν Μάρκου, τοῦ ἀποστόλου καί εὐαγγελιστοῦ· καί τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρός ἡμῶν Γρηγορίου)· καί ὧν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ τὴν ὑπόμνησιν ποιούμεθα, καί παντός

χοροῦ τῶν ἁγίων σου, ὧν ταῖς εὐχαῖς καί πρεσβείαις, καί ἡμᾶς ἐλέησον, καί σῶσον διὰ τό ὄνομά σου τό ἅγιον τό ἐπικληθέν ἐφ' ἡμᾶς.

Ὁ Διάκονος: ΤΑ ΔΙΠΤΥΧΑ

Ὁ Ἱερεὺς:

Μνήσθητι, Κύριε, τῶν προκεκοιμημένων ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει πατέρων ἡμῶν καί ἀδελφῶν, καί ἀνάπαυσον τάς ψυχάς αὐτῶν μετὰ ὀσίων καί δικαίων. Ἐκθρεψον, σύναξον, εἰς τόπον χλόης, ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως, ἐν παραδείσῳ τρυφῆς, καί μετὰ τούτων, ὧν εἶπομεν τά ὀνόματα αὐτῶν.

Μνήσθητι, Κύριε, ὧν ἐμνήσθημεν, καί ὧν οὐκ ἐμνήσθημεν· πιστῶν καί ὀρθοδόξων, μεθ' ὧν καί ἡμῶν σὺν

Κύριε ἐλέησον.

Ὁ Ἱερεὺς:

Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Λαός:

Καὶ τῷ πνεύματί σου.

Ὁ Ἱερεὺς ἀναγιγνώσκει τὴν ΕΥΧΗΝ ΤΗΣ ΚΛΑΣΕΩΣ.

Εὐλογητός εἶ, Χριστέ ὁ Θεός, ὁ παντοκράτωρ, ὁ λυτρωτής τῆς ἑαυτοῦ Ἐκκλησίας· ὦ Λόγε, ὃν προνοοῦσιν αὐτόν, καὶ ἄνθρωπε, ὃν προθεωροῦσιν αὐτόν. Ὁ διὰ τῆς ἀκαταλήπτου αὐτοῦ σαρκώσεως, ἐτοιμάσας ἡμῖν ἄρτον ἐπουράνιον, τοῦτο τό σῶμά σου, ὃν ἔθου ἐν μυστήριον καὶ πανάγιον ἐν τοῖς ἅπασιν. Ἐκέρασας ἡμῖν ποτήριον ἐξ ἀμπέλου ἀληθείας, ἐκ θείας καὶ ἀχράντου σου πλευρᾶς. Ὁ καὶ μετὰ τό δεδωκέναι τό πνεῦμα ἐκχέων ἐξ αὐτῆς αἷμα καὶ ὕδωρ, οἷς ἁγιασμός τῷ κόσμῳ παντί. Κτῆσαι ἡμᾶς, ἀγαθέ Κύριε, τοὺς ἀναξίους δούλους σου· ποιήσον ἡμᾶς λαόν περιούσιον, βασιλείον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον. Ἁγιάσον καὶ ἡμᾶς, ὁ Θεός, ὡσπερ ἡγίασας τά προκείμενα καὶ ἅγια δῶρα ταῦτα, καὶ ἐποίησας αὐτά ἀόρατα ἐκ τῶν ὄρατῶν, μυστήρια ὧν προνοοῦσιν, αὐτά σοι, Κύριε ὁ Θεός, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Σὺ οὖν, Κύριε, διὰ τῆς πολλῆς σου εὐσπλαχνίας κατηξίωσας ἡμᾶς διὰ τοῦ βαπτίσματος γενέσθαι εἰς υἱούς καὶ κληρονόμους. Ἐδίδαξας ἡμᾶς τὸν τύπον τῆς προσευχῆς ὃς ἐστὶν ἐμμυστήριος, τοῦ προσεύχεσθαι ἐν αὐτῇ τὸν ἄχραντόν σου Πατέρα. Σὺ οὖν καὶ νῦν, δέσποτα Κύριε, καταξίωσον ἡμᾶς ἐν ἁγιασμένη συνειδήσει, καὶ λογισμῷ ἀγαθῷ ὃν πρέπει τελείοις καὶ ἐν θερμῷ πόθῳ καὶ παρρησίᾳ ἀγαθῇ τολμᾶν ἐπικαλεῖσθαι τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς

Ὁ Λαός: ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΠΡΟΣΕΥΧΗΝ.

Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς·
ἁγιασθήτω τό ὄνομά σου·
ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου·
γενηθήτω τό θέλημά σου,
ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπί τῆς γῆς.
Τόν ἄρτον ἡμῶν τόν ἐπιούσιον
δός ἡμῖν σήμερον·
καὶ ἄφες ἡμῖν τά ὀφειλήματα ἡμῶν,
ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν,
καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,
ἀλλά ρῦσαι ἡμᾶς ἀπό τοῦ πονηροῦ.

Ὁ Ἱερεὺς:

Πρόσχες, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεός ἡμῶν, ἐξ ἁγίου κατοικητηρίου σου, καί ἀπό θρόνου δόξης τῆς βασιλείας σου, καί ἔλθέ εἰς τό ἁγιάσαι ἡμᾶς τούς ἐπικλινόντας σοι, ὁ ἄνω τῷ Πατρὶ συγκαθήμενος, καί ὦδε ἡμῖν ἀοράτως συνών. Καί καταξίωσον τῇ κραταιᾷ σου χειρὶ μεταδοῦναι ἡμῖν τοῦ ἀχράντου Σώματός σου καί τοῦ τιμίου Αἵματος, καί δι' ἡμῶν παντί τῷ λαῷ.

Ὁ Διάκονος:

Πρόσχωμεν Θεῷ μετά φόβου.

Ὁ Ἱερεὺς:

Ειρήνη πᾶσι.

Ὁ Λαός:

Καί τῷ πνεύματι σου.

Ὁ Ἱερεὺς ἀναγιγνώσκει τὴν ΕΥΧΗΝ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Ο ἄμνος τοῦ Θεοῦ, ὁ αἶρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου· τό πανάσπιλον αὐτοῦ αἷμα διαχύσας ἐπὶ τὴν τοῦ κόσμου ζωὴν, καί εἰς λύτρον καί ἀντάλλαγμα πάντων, ἑαυτὸν παρέδωκας, ἐκ θανάτου λυτρωσάμενος, ἐν ᾧ κατειχόμεθα, πεπραμένοι ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Ὁ τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιῶν τό θέλημα, καί τῆς δεήσεως αὐτῶν εἰσακούων, καί σώζων αὐτούς. Ὁ τοῦ δικαίου Ἰώβ εἰσακούσας ἀνιστάμενος τό πρωῒ καί ὑπὲρ παιδίων φίλτρων θυσίας προσαγαγῶν καί εἰπῶν, μήπως ἐνενόησαν υἱοί μου πονηρά ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν ἐναντι Θεοῦ. Καί ἐμοῦ τοῦ ἐλεεινοῦ καί ἁμαρτωλοῦ, καί ἀχρείου σου δούλου εἰσάκουσον, ἱκετεύοντος ὑπὲρ τῶν σῶν οἰκετῶν, πατέρων μου καί ἀδελφῶν, καί ὑ-

πὲρ τῆς ἐμῆς ἀθλιότητος. Εὐμενεῖ προσώπῳ καί γαληνῷ ὄμματι, ἔπιδε ἐφ' ἡμᾶς ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ· καί πάρες οὖν ἡμῖν πᾶσαν ἀθετηρίαν, καί πᾶσαν παράβασιν, καί παρακοήν νόμου καί τῶν σῶν ἐντολῶν· ἔτι δέ καί πᾶσαν συνείδησιν, καί πᾶσαν ἐνθύμησιν, καί πάσαις πράξεσι, καί πάσαις κινήσεσι γεγωνυίαις ἐν ἑαυτοῖς, ἡμερικῶς τε καί νυχτερικῶς ἐπιδῆσαι καί κατακρατῆσαι κατὰ τῆς ψυχῆς. Καί ἀθώωσον αὐτούς ἀπὸ πάσης συνειδήσεως πονηρῶν, καί πάσης ἀκάρπου πράξεως, καί παντός λογισμοῦ πεπυρωμένου, ἃ ἐστὶν βέβηλα παρὰ τὴν τῆς ψυχῆς καθαρότητα. Χάρισαι αὐτῶν τὴν τῶν ἁμαρτιῶν ἐπίγνωσιν, καί τελείως ἀπέχεσθαι ἀπ' αὐτῶν. Δώρησαι αὐτοῖς μετανοίας ἀγνότητα, καί τὴν εἰς σέ ἐπιστροφὴν· σὺ γάρ, Δέσποτα Κύριε, ἐπτώχευσας ἐκουσίως ἐν τῷ σέ σαρκωθῆναι, διὰ τὴν τοῦ γένους ἡμῶν σωτηρίαν· καί διέρρηξας τό καθ' ἡμῶν χειρόγραφον, διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τῶν θείων σου παλαμῶν ἐφάπλωσιν. Φεῖσαι πάντων, Δέσποτα φιλόψυχε, ὅτι τά σύμπαντα δοῦλα σά, καί παρὰ σοῦ

Ὁ Ἱερεύς:

Σῶμα ἅγιον καὶ αἷμα τίμιον, ἀληθινόν, Ἰησοῦ Χριστοῦ,
Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἀμήν.

Ὁ Λαός:

Ἀμήν.

Ὁ Ἱερεύς:

Σῶμα καὶ αἷμα Ἐμμανουὴλ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, τοῦτό ἐστιν
ἀληθῶς. Ἀμήν.

Ὁ Λαός:

Ἀμήν.

Ὁ Ἱερεύς:

Πιστεύω, πιστεύω, πιστεύω καὶ ὁμολογῶ ἕως ἐσχάτης
ἀναπνοῆς, ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ σὰρξ ἡ ζωοποιός, ἣν
ἔλαβες, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, ἐκ τῆς ἁγίας δεσποίνης ἡμῶν
Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας· καὶ ἐποίησας αὐτὴν
μίαν σὺν τῇ θεότητί σου, μὴ ἐν μίξει, μηδὲ ἐν φουρμῶ, μηδὲ
ἐν ἀλλοιώσει· καὶ ἐμαρτύρησας ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου
τὴν καλὴν ὁμολογίαν, καὶ παρέδωκας αὐτὴν ὑπὲρ ἡμῶν
πάντων, αἴρων ἐπὶ τοῦ ξύλου τοῦ σταυροῦ τοῦ ἁγίου, ἐν τῷ
θελήματί σου.

Ἀληθῶς πιστεύω, ὅτι θεότης σου οὐδ' οὐ μηδέποτε χω-
ρισθεῖσα ἐξ ἀνθρωπότητός σου, ἐν ἀτόμῳ, οὐδέ ἐν ῥιπῇ
ὀφθαλμοῦ. Μετέδωκας αὐτὴν εἰς λύτρωσιν, καὶ εἰς ἄφεσιν
ἁμαρτιῶν, καὶ εἰς ζωὴν τὴν αἰώνιον, τοῖς ἐξ αὐτῆς μετα-
λαυβάνουσι.

35

Πιστεύω ὅτι αὕτη ἐστὶν ἀληθῶς. Ἀμήν.

Ὁ Λαός:

Ἀμήν.

Ὁ Διάκονος:

Εν εἰρήνῃ καὶ ἀγάπῃ.

Ὁ Ἱερεύς ἐκφωνήσκει:

Ἀκατάληπτε Θεέ, Λόγε ἀχώρητε, αἴδιε, δέχου παρ'
ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν, ἐξ ἀναξίων χειλέων, ὕμνον, μετὰ
τῶν ἄνω δυνάμεων· σοὶ γάρ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ
προσκύνησις σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρί, καὶ τῷ ζωοποιῷ
σου Πνεύματι εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Κοιτηνεκώς αναπεμπομεν, συν τῷ αναρχῷ σου Πατρι καὶ τῷ ἁγίῳ σου Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

Ὁ Λαός:

Αμήν.

Ὁ Διάκονος:

Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνετε.

Ὁ Ἱερεὺς:

Οὖν, ὁ ἦν, ὁ ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον τοῦ φωτίσαι αὐτόν· ὁ σαρκωθεὶς, ἐνανθρωπήσας, καὶ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς, καὶ παθὼν ἐκουσίως σαρκί, καὶ μείνας ἀπαθής, ὡς Θεός· καὶ ταφείς, καὶ ἀναστὰς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἀνελθὼν εἰς οὐρανοὺς, καὶ καθίσας ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς, τό τε θεῖον, καὶ ἅγιον, καὶ ὁμοούσιον, καὶ ὁμοδύναμον, καὶ ὁμόδοξον, καὶ συναϊδίον Πνεῦμα καταπέμψας ἐπὶ τοὺς ἁγίους σου μαθητάς, καὶ ἀποστόλους, καὶ διὰ τούτου φωτίσας μὲν αὐτούς, δι' αὐτῶν δέ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, Χριστέ, ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν.

Καὶ τῶν ἀγγέλων τετραμόρφων ζώων ἄσωμάτων· καὶ τῶν ἀγγέλων, εἴκοσι τεσσάρων πρεσβυτέρων. Τοῦ ἁγίου ἐνδόξου, προφήτου, προδρόμου, βαπτιστοῦ, καὶ μάρτυρος Ἰωάννου.

Τοῦ ἁγίου Στεφάνου τοῦ πρωτοδιακόνου καὶ πρωτομάρτυρος.

Τῶν θείων, ἱερῶν, ἐνδόξων ἀποστόλων, ἀθλοφόρων προφητῶν, καὶ καλλινίκων μαρτύρων.

Καὶ τοῦ ἁγίου καὶ μακαρίου Πατρὸς ἡμῶν Μάρκου τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ, καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου.

Καί σῶσον, καί ἐλέησον, καί εὐλόγησον πάντα Χριστιανόν.

Καί σοί τήν δόξαν καί τιμήν, καί προσκύνησιν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καί τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καί ἀεὶ καί εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἄμην.

Ὁ Διάκονος:

Εν εἰρήνῃ τοῦ Θεοῦ ἐτελειώθη ἡ θεία Λειτουργία, ἡ ὠρισμένη τῷ ἐν ἁγίοις Πατρὶ ἡμῶν Θεολόγῳ Γρηγορίῳ.

